ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 17.6.2016
COM(2016) 400 final

2016/0186 (COD)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 445/2014/ΕΕ για τη θέσπιση δράσης της Ένωσης όσον αφορά τις πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης για τα έτη 2020 έως 2033

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1· ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η δράση «πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης» (ΠΠΕ) διέπεται από την απόφαση αριθ. 445/2014/ΕΕ[1] για τους τίτλους από το 2020 έως το 2033. Στο παράρτημα της εν λόγω απόφασης περιλαμβάνεται χρονολογικός κατάλογος των κρατών μελών που έχουν δικαίωμα να φιλοξενήσουν τη δράση (δύο κράτη μέλη ανά έτος). Οι διαγωνισμοί για την ανάθεση του τίτλου της πολιτιστικής πρωτεύουσας της Ευρώπης αρχίζουν έξι έτη πριν από το έτος εορτασμού με τη δημοσίευση των προσκλήσεων υποβολής υποψηφιοτήτων από την αρμόδια εθνική αρχή.

Σε σύγκριση με την προηγούμενη απόφαση αριθ. 1622/2006/ΕΚ[2], η απόφαση 445/2014/ΕΕ επεκτείνει τη δράση σε υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες για ένταξη στην ΕΕ, υπό τον όρο ότι συμμετέχουν στο πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» ή στα επόμενα προγράμματα της Ένωσης για τη στήριξη του πολιτισμού κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων. Ως εκ τούτου, κάθε τρίτο έτος αρχής γενομένης από το 2021 (δηλαδή το 2021, το 2024, το 2027, το 2030 και το 2033), πόλεις από υποψήφιες ή δυνάμει υποψήφιες χώρες μπορούν να αποκτήσουν τον τίτλο. Οι διαγωνισμοί αυτοί θα αρχίσουν επίσης το αργότερο έξι έτη πριν από το έτος εορτασμού με τη δημοσίευση πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων από την Επιτροπή.

Ωστόσο, η απόφαση αριθ. 445/2014/ΕΕ δεν περιλαμβάνει τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών που είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (στο εξής «χώρες ΕΖΕΣ/ΕΟΧ») (Νορβηγία, Ισλανδία και Λιχτενστάιν). Ως εκ τούτου, αυτές οι χώρες δεν μπορούν να ανακηρυχθούν ΠΠΕ κατά την περίοδο από το 2020 έως το 2033.

Με σκοπό την ενίσχυση των πολιτιστικών δεσμών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των χωρών ΕΖΕΣ/ΕΟΧ, προτείνεται να τροποποιηθεί η απόφαση 445/2014/ΕΕ ώστε οι πόλεις των χωρών ΕΖΕΣ/ΕΟΧ που συμμετέχουν στο πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» ή στα επόμενα προγράμματα της Ένωσης για τη στήριξη του πολιτισμού μπορούν να υποβάλουν αίτηση για τον τίτλο της ΠΠΕ.

Η ρύθμιση αυτή συνάδει με το άρθρο 167 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το οποίο «η Ένωση και τα κράτη μέλη ευνοούν τη συνεργασία με τις τρίτες χώρες [...] στον τομέα του πολιτισμού [...]».

Επιπλέον, η συμμετοχή των χωρών ΕΖΕΣ/ΕΟΧ θα συνάδει επίσης με το άρθρο 81 της συμφωνίας ΕΟΧ και το άρθρο 13 του πρωτοκόλλου 31 της εν λόγω συμφωνίας σχετικά με τη συνεργασία σε ειδικούς τομείς εκτός του πλαισίου των τεσσάρων ελευθεριών.

---

[1] Απόφαση αριθ. 445/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014 για τη θέσπιση δράσης της Ένωσης όσον αφορά τις πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης για τα έτη 2020 έως 2033 και για την κατάργηση της απόφασης αριθ. 1622/2006/ΕΚ (ΕΕ L 132 της 3.5.2014, σ. 1)

[2] Απόφαση αριθ. 1622/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 2006, για τη θέσπιση κοινοτικής δράσης όσον αφορά την εκδήλωση Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης για τα έτη 2007 έως 2019 (ΕΕ L 304 της 3.11.2006, σ. 1).

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

Η παρούσα πρόταση τροποποιεί την απόφαση αριθ. 445/2014/ΕΕ για τη θέσπιση δράσης της Ένωσης όσον αφορά τις πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης για τα έτη 2020 έως 2033 και, ως εκ τούτου, βασίζεται στην ίδια νομική βάση, δηλαδή στο άρθρο 167 παράγραφος 5 της ΣΛΕΕ.

- **Επικουρικότητα**

Δεδομένου ότι η απόφαση αριθ. 445/2014/ΕΕ αποτελεί νομική πράξη της ΕΕ, μπορεί να τροποποιηθεί μόνο με ισοδύναμη νομική πράξη. Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να ενεργήσουν μεμονωμένα.

- **Αναλογικότητα**

Βλ. ανωτέρω· δεν υφίστανται άλλες επιλογές για την επέκταση της δράσης ΠΠΕ σε πόλεις από χώρες ΕΖΕΣ/ΕΟΧ.

- **Επιλογή του νομικού μέσου**

Βλ. ανωτέρω· προτεινόμενο μέσο: απόφαση.

- **Δημόσια διαβούλευση**

Κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας της πρότασής της για απόφαση σχετικά με τη δράση ΠΠΕ από το 2020 έως το 2033, η Επιτροπή διοργάνωσε δημόσια διαβούλευση κατά την περίοδο μεταξύ 27/10/10 και 12/01/11 και έλαβε 212 απαντήσεις. Ένα ερώτημα αφορούσε τη δυνατότητα να επεκταθεί η δράση ΠΠΕ και σε χώρες μη μέλη της ΕΕ[3]. Η ιδέα αυτή προκάλεσε ανάμεικτες αντιδράσεις και η Επιτροπή αποφάσισε τότε να προτείνει τη μερική επέκταση της δράσης σε κράτη που δεν είναι μέλη της ΕΕ, περιορίζοντας την εν λόγω επέκταση στις χώρες που επιδιώκουν την πλήρη ένταξη στην Ένωση.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν χρειάζονται περαιτέρω διαβουλεύσεις δεδομένου ότι η πρόταση για νέα απόφαση αποβλέπει μόνο στην (μικρή) διεύρυνση της πρόσβασης στη δράση ΠΠΕ, ώστε να περιλαμβάνει επίσης τις χώρες ΕΖΕΣ/ΕΟΧ.

3. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Όπως και στην περίπτωση της απόφασης αριθ. 455/2014/ΕΕ, η πρόταση της Επιτροπής δεν έχει άμεσες δημοσιονομικές επιπτώσεις, αφού το βραβείο «Μελίνα Μερκούρη» και τα έξοδα των μελών της ομάδας εμπειρογνωμόνων που ορίζονται από τα θεσμικά και λοιπά όργανα της Ένωσης καλύπτονται από τους υπάρχοντες πόρους του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» για το δημοσιονομικό πλαίσιο 2014-2020, ή θα καλυφθούν από τα επόμενα προγράμματα της Ένωσης για τη στήριξη του πολιτισμού για την περίοδο μετά το 2020. Επιπλέον, η πρόταση δεν θα οδηγήσει στην αύξηση του αριθμού των πολιτιστικών πρωτευουσών της Ευρώπης κατά την περίοδο από το 2020 έως το 2033, επειδή οι πόλεις των χωρών ΕΖΕΣ/ΕΟΧ θα ανταγωνίζονται με πόλεις από τις υποψήφιες/δυνάμει υποψήφιες χώρες που ήδη συμμετείχαν στον διαγωνισμό.

4. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Στην πρότασή της η Επιτροπή προτείνει:

[3] Ανάλυση των αποτελεσμάτων της εν λόγω διαβούλευσης: http://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/documents/ecoc/consultation-analysis-results_en.pdf

- να επιτραπεί η συμμετοχή πόλεων από χώρες ΕΖΕΣ/ΕΟΧ στη δράση ΠΠΕ, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω χώρες συμμετέχουν στο πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» ή στα επόμενα προγράμματα της Ένωσης για τη στήριξη του πολιτισμού κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων·
- με την προοπτική αυτή, να επεκταθεί ο γενικός διαγωνισμός για πόλεις από τις υποψήφιες/δυνάμει υποψήφιες χώρες στις πόλεις χωρών ΕΖΕΣ/ΕΟΧ·
- να δοθεί τίτλος ΠΠΕ σε μια πόλη από υποψήφια/δυνάμει υποψήφια χώρα ή χώρα ΕΖΕΣ/ΕΟΧ το 2028, αντί του 2027, έτσι ώστε να μπορέσουν οι εν λόγω χώρες να διαπραγματευτούν τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα της Ένωσης για τη στήριξη του πολιτισμού που θα ακολουθήσει το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» για την περίοδο 2021 έως 2027, προτού η Επιτροπή δημοσιεύσει τη σχετική πρόσκληση υποβολής αιτήσεων υποψηφιότητας τουλάχιστον έξι έτη πριν από το έτος εορτασμού·
- να τροποποιηθεί αναλόγως το χρονοδιάγραμμα που περιλαμβάνεται στο παράρτημα της απόφασης αριθ. 445/2014/ΕΕ.

2016/0186 (COD)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 445/2014/ΕΕ για τη θέσπιση δράσης της Ένωσης όσον αφορά τις πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης για τα έτη 2020 έως 2033

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 167 παράγραφος 5,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών[4],

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η απόφαση αριθ. 445/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[5] αποσκοπεί να διασφαλίσει και να προωθήσει την πολυμορφία των πολιτισμών στην Ευρώπη και να επισημάνει τα κοινά στοιχεία τους με στόχο την αύξηση του αισθήματος των πολιτών ότι ανήκουν σε έναν κοινό πολιτιστικό χώρο. Η εν λόγω απόφαση έχει επίσης στόχο την ενίσχυση της συμβολής του πολιτισμού στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη των πόλεων σύμφωνα με τις αντίστοιχες στρατηγικές και προτεραιότητές τους.

(2) Το άρθρο 3 της απόφασης αριθ. 445/2014/ΕΕ προβλέπει ότι μόνο οι πόλεις από κράτος μέλος, από υποψήφια ή δυνάμει υποψήφια χώρα ή από χώρα που προσχωρεί στην Ένωση σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 5 του άρθρου 3 της εν λόγω απόφασης έχουν πρόσβαση στην ενωσιακή δράση «Πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης».

(3) Η δράση της Ένωσης θα πρέπει επίσης να επιτρέπει, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τη συμμετοχή πόλεων από χώρες της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών που είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο («χώρες ΕΖΕΣ/ΕΟΧ»), με σκοπό την ενίσχυση των πολιτιστικών δεσμών μεταξύ των χωρών αυτών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 81 της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο.

---

[4] ΕΕ C της , σ. .

[5] Απόφαση αριθ. 445/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014, για τη θέσπιση δράσης της Ένωσης όσον αφορά τις πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης για τα έτη 2020 έως 2033 και για την κατάργηση της απόφασης αριθ. 1622/2006/ΕΚ (ΕΕ L 132 της 3.5. 2014, σ. 1).

(4) Ωστόσο, κατά τη διάρκεια της περιόδου που καλύπτεται από την απόφαση, ήτοι από το 2020 έως το 2033, και για λόγους ίσης μεταχείρισης με τις πόλεις των κρατών μελών, οι πόλεις των χωρών ΕΖΕΣ/ΕΟΧ θα πρέπει να επιτρέπεται να συμμετάσχουν μόνο σε έναν διαγωνισμό για τον τίτλο. Ομοίως, κάθε χώρα ΕΖΕΣ/ΕΟΧ θα πρέπει να επιτρέπεται να φιλοξενήσει την πρωτοβουλία μόνο μία φορά κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής.

(5) Μια υποψήφια χώρα, δυνάμει υποψήφια χώρα ή χώρα ΕΖΕΣ/ΕΟΧ θα πρέπει να φιλοξενήσει τη δράση «πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης» το 2028 αντί του 2027, έτσι ώστε να μπορέσουν οι εν λόγω χώρες να διαπραγματευτούν τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα της Ένωσης για τη στήριξη του πολιτισμού που θα ακολουθήσει το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» για την περίοδο 2021 έως 2027, προτού η Επιτροπή δημοσιεύσει τη σχετική πρόσκληση υποβολής αιτήσεων υποψηφιότητας τουλάχιστον έξι έτη πριν από το έτος εορτασμού.

(6) Επομένως, η απόφαση αριθ. 445/2014/ΕΕ θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η απόφαση αριθ. 445/2014/ΕΕ τροποποιείται ως εξής:

1) Το άρθρο 3 τροποποιείται ως εξής:

α) Η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το εξής κείμενο:

«2. Ο αριθμός των πόλεων που φέρουν τον τίτλο για κάθε έτος («έτος εορτασμού») δεν υπερβαίνει τις τρεις.

Κάθε χρόνο τον τίτλο λαμβάνει μία πόλη κατ' ανώτατο όριο από καθένα εκ των δύο κρατών μελών που εμφαίνονται στο χρονοδιάγραμμα του παραρτήματος («χρονοδιάγραμμα») και, στα έτη όπου προβλέπεται, μία πόλη από χώρα ΕΖΕΣ/ΕΟΧ ή από υποψήφια χώρα ή δυνάμει υποψήφια χώρα ή μία πόλη από χώρα που προσχωρεί στην Ένωση σύμφωνα με τους όρους της παραγράφου 5.»·

β) Η παράγραφος 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«4. Μπορούν να υποβάλουν αίτηση υποψηφιότητας για τον τίτλο για ένα έτος, στο πλαίσιο ανοικτού διαγωνισμού που διοργανώνεται ανά τριετία βάσει του χρονοδιαγράμματος, πόλεις από χώρες ΕΖΕΣ/ΕΟΧ και από υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες, οι οποίες, κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 2, συμμετέχουν στο πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» ή στα επόμενα προγράμματα της Ένωσης για τη στήριξη του πολιτισμού.

Οι πόλεις χωρών ΕΖΕΣ/ΕΟΧ, υποψηφίων χωρών και δυνάμει υποψηφίων χωρών επιτρέπεται να συμμετάσχουν μόνο σε έναν διαγωνισμό κατά την περίοδο 2020-2033.

Επιπλέον, κάθε χώρα ΕΖΕΣ/ΕΟΧ, υποψήφια ή δυνάμει υποψήφια χώρα επιτρέπεται να φιλοξενήσει την πολιτιστική πρωτεύουσα μόνο μία φορά κατά την περίοδο 2020-2033.»·

2) Το άρθρο 10 τροποποιείται ως εξής:

α) Ο τίτλος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Προεπιλογή και επιλογή στις χώρες ΕΖΕΣ/ΕΟΧ, τις υποψήφιες και τις δυνάμει υποψήφιες χώρες»·

β) Η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για τη διοργάνωση του διαγωνισμού μεταξύ των πόλεων στις χώρες ΕΖΕΣ/ΕΟΧ, τις υποψήφιες και τις δυνάμει υποψήφιες χώρες.»·

γ) Στην παράγραφο 6 το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το εξής κείμενο:

«6. Η ομάδα συντάσσει έκθεση επιλογής για τις αιτήσεις των προεπιλεγεισών υποψήφιων πόλεων και διατυπώνει σύσταση για τον ορισμό μίας το πολύ πόλης σε μια χώρα ΕΖΕΣ/ΕΟΧ ή μια υποψήφια ή δυνάμει υποψήφια χώρα.»·

3) Στο άρθρο 11 η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Στην περίπτωση των χωρών ΕΖΕΣ/ΕΟΧ και των υποψήφιων και των δυνάμει υποψήφιων χωρών, η Επιτροπή ανακηρύσσει μια πόλη ως φέρουσα τον τίτλο για τα οικεία έτη, βάσει των συστάσεων που περιέχονται στην έκθεση επιλογής της ομάδας, και κοινοποιεί, το αργότερο τέσσερα έτη πριν από το έτος εορτασμού, την απόφασή της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή των Περιφερειών.»·

4) Το άρθρο 13 τροποποιείται ως εξής:

α) Στην παράγραφο 2 το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Το κράτος μέλος ή η χώρα ΕΖΕΣ/ΕΟΧ ή η υποψήφια ή δυνάμει υποψήφια χώρα μπορεί να διορίσει παρατηρητή στις εν λόγω συνεδριάσεις.»·

β) Στην παράγραφο 3 το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Η ομάδα διαβιβάζει τις εκθέσεις της στην Επιτροπή, καθώς και στις πόλεις που φέρουν τον τίτλο και στο οικείο κράτος μέλος ή τη χώρα ΕΖΕΣ/ΕΟΧ ή την οικεία υποψήφια ή δυνάμει υποψήφια χώρα.»·

5) Το παράρτημα αντικαθίσταται από το κείμενο του παραρτήματος της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	*Για το Συμβούλιο*
Ο Πρόεδρος	*Ο Πρόεδρος*